

Research Article

The relationship of school bullying behavior on connectedness of primary school students

Nutida Taweecheep*

M.S. (Research and statistics in cognitive science), Master's student
College of Research Methodology and Cognitive Science, Burapha University

Poonpong Suksawang

Ph.D. (Measurement and Evaluation in Education), Associate professor
Cognitive Science and Innovation Research Unit, College of Research Methodology
and Cognitive Science, Burapha University

Parinya Ruangtip

Ph.D. (Research and Statistics in Cognitive Science), Assistant professor
Cognitive Science and Innovation Research Unit, College of Research Methodology
and Cognitive Science, Burapha University

*Corresponding author: nutida07112535@gmail.com

Received: September 14, 2021/ **Revised:** February 19, 2022/ **Accepted:** February 25, 2022

Abstract

The purpose of this study was to analyze and examine the consistency of the developed causal relationship model of school bullying behavior on connectedness among elementary school students with empirical data among primary school students. They were selected by stratified random sampling. The sample group consisted of 1,200 students in grades 1-6 from the Chonburi Primary Educational Service Area Office. The research instrument is the rating-scale questionnaire developed by the researcher It has a confidence value of .96. was used as the research instrument. In the data analysis, descriptive statistics and structural equation modelling by LISREL were employed.

The result shows that the developed model was consistent with the empirical data, considering the statistical chi-square of 30.41, the degree of freedom (df) of 23, the probability (p) of .14, the RMSEA of .02, the RMR of .01, the SRMR of .01, the GFI of .99, the AGFI of .99, the CFI of .99, and the NNFI of .99. All variables accounted for 75% of the variance in student connectedness, upon controlling besides school support and Perception and acceptance of Diversity In addition, bullying behavior had a negative direct influence on school support with influencing coefficient of -.12, as well as a negative indirect influence on Perception and acceptance of Diversity with an influencing coefficient of -.12 through school support.

Keywords: Bullying Behavior, School Connectedness, School Support, Perception and Acceptance of Diversity

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์พฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

นุธิดา ทวีชีพ*

วท.ม. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา), นักศึกษาปริญญาโท
วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

พุลพงศ์ สุขสว่าง

ค.ด. (การวัดและประเมินผลการศึกษา), รองศาสตราจารย์

หน่วยวิจัยวิทยาการปัญญาและนวัตกรรม วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

ปริญญา เรืองทิพย์

ปร.ด. (การวิจัยและสถิติทางวิทยาการปัญญา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

หน่วยวิจัยวิทยาการปัญญาและนวัตกรรม วิทยาลัยวิทยาการวิจัยและวิทยาการปัญญา มหาวิทยาลัยบูรพา

*ผู้ประสานงาน: nutida07112535@gmail.com

วันรับบทความ: 14 กันยายน 2564/ วันแก้ไขบทความ: 19 กุมภาพันธ์ 2565/ วันตอบรับบทความ: 25 กุมภาพันธ์ 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี จำนวน 1,200 คน การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติบรรยาย และวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างโดยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัยได้ค่าดัชนีตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล ดังนี้ ค่าสถิติไคสแควร์ เท่ากับ 30.41 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 23 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .14 ค่า RMSEA เท่ากับ .02 ค่า RMR เท่ากับ .01 ค่า SRMR เท่ากับ .01 ค่า GFI เท่ากับ .99 ค่า AGFI เท่ากับ .99 ค่า CFI เท่ากับ .99 และค่า NNFI เท่ากับ .99 จึงสรุปได้ว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยที่ตัวแปรพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน การรับรู้การสนับสนุนจากโรงเรียน และการรับรู้การยอมรับความแตกต่าง สามารถอธิบายความแปรปรวนของความผูกพันของนักเรียนได้ร้อยละ 75 พฤติกรรมการกลั่นแกล้งมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.12 และพฤติกรรมการกลั่นแกล้งมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อการรับรู้การยอมรับความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.12 ส่งผ่านตัวแปรการสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ความผูกพันของนักเรียน การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน การรับรู้และการยอมรับความแตกต่าง

บทนำ

ปัจจุบันระดับความรุนแรงของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งได้ทวีคูณมากขึ้น จากข้อมูลกรมสุขภาพจิต เมื่อปี พ.ศ. 2561 พบว่าเด็กนักเรียนโดนกลั่นแกล้งในโรงเรียนถึง 600,000 คน เมื่อคิดเป็นอัตราส่วนแล้วเท่ากับประมาณ 40% ถือเป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากประเทศญี่ปุ่น (Department of Mental health, 2018) นอกจากระดับความรุนแรงที่เพิ่มขึ้นแล้ววิธีการกลั่นแกล้งก็เปลี่ยนไปจากในอดีตที่เคยใช้ เช่น การล้อเลียน ชื่อพ่อแม่ การเรียกชื่อสมมติหรือปมด้อยของเพื่อน การไม่ให้เข้าร่วมกลุ่มเล่นหรือทำกิจกรรม และการตบหัวหรือการชกต่อยเบา ๆ พฤติกรรมดังกล่าวเหล่านี้เป็นวิธีดั้งเดิมที่ใช้ในการกลั่นแกล้ง แต่สำหรับในปัจจุบันสื่อ (Media) และเทคโนโลยี (Technology) มีบทบาทสำคัญและเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งของคนในยุคปัจจุบันสำหรับในประเทศไทย (Department of Mental health, 2018)

โดยสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งอาจยังไม่ได้มีการอธิบายอย่างชัดเจนว่าทำไมบุคคลจึงกลายเป็นคนที่ชอบแกล้งคนอื่น แต่นักวิจัยได้พยายามระบุปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งไว้หลายปัจจัย รวมทั้งปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยที่มีความแตกต่างและกว้าง ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกลั่นแกล้งอย่างมากของนักเรียน เช่น การอยู่ในกลุ่มเพื่อนที่มีความก้าวร้าวหรือชอบความรุนแรง สื่อต่าง ๆ ที่เป็นแบบอย่างของพฤติกรรมความรุนแรงหรือการกลั่นแกล้ง การเล่นเกมที่มีเนื้อหารุนแรง และการอยู่ในครอบครัวที่มีการเลี้ยงดูที่ใช้ความรุนแรง (Langan, 2011) ซึ่งความรุนแรงที่เกิดขึ้นในครอบครัวจะนำมาสู่ความรุนแรงในสถานศึกษา แต่ในบางครั้งการกลั่นแกล้งที่เกิดขึ้นหลายคนยังมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยและสนุกสนานเนื่องจากค่อนข้างเป็นเรื่องใหม่ แต่ปัจจุบันนี้การเกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งได้ส่งผลกระทบทางลบทั้งกับผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งและผู้ที่กลั่นแกล้ง ซึ่งนับว่าเป็นภัยร้ายที่อันตรายมากกว่าที่คิด (PostToday, 2019)

การกลั่นแกล้งในโรงเรียนเป็นรูปแบบหนึ่งของความรุนแรง ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง เช่น ซึมเศร้า เครียด ขาดความมั่นใจในตนเอง รวมถึงไม่อยากมาโรงเรียน (Kongsanoh, 2018) ซึ่งผลของการไม่อยากมาโรงเรียนของนักเรียนนั้นทำให้

นักเรียนขาดความสัมพันธ์กับครู กับเพื่อน เนื่องจากนักเรียนไม่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดขึ้นในห้องเรียนและในโรงเรียน (Klem & Connell, 2004) ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนส่งผลต่อความผูกพันของนักเรียน และความผูกพันของนักเรียนยังนำไปสู่กระบวนการตั้งใจที่ส่งผลต่อการเรียนและพัฒนาตนเองของผู้เรียน อีกทั้งความผูกพันกับโรงเรียนจะให้นักเรียนรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของร่วมกับโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจ มุ่งมั่นในการเรียน (Offord & Bennett, 1994) จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างมาก แต่เมื่อมีปัญหาพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนเกิดขึ้นถือได้ว่าเป็นที่สร้างความหนักใจและวิตกกังวลทั้งต่อนักเรียน ผู้ปกครอง รวมทั้งครูและบุคลากรในโรงเรียน

จังหวัดชลบุรีเป็นจังหวัดที่ติด 1 ใน 10 ของประเทศที่พบเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่เกิดขึ้นมากที่สุด (Thairathonline, 2017) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษา

2. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษาที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

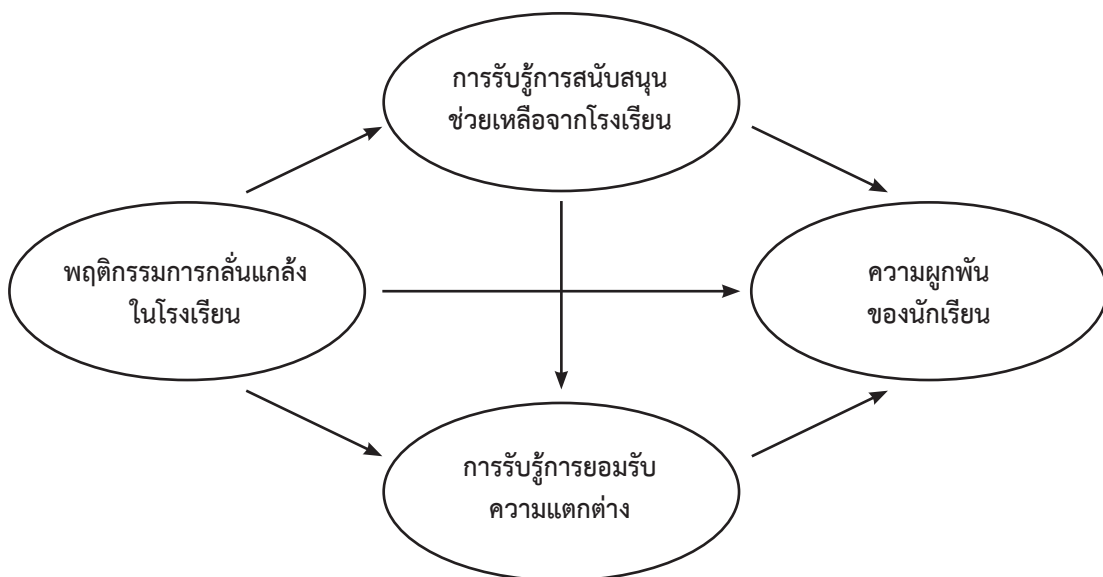
การรับรู้และการยอมรับจากเพื่อนและจากครูในโรงเรียนพบว่ามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนซึ่งการยอมรับจากเพื่อนและจากครูในโรงเรียนร่วมกันทำนายความแปรปรวนของตัวแปรการกลั่นแกล้งได้ 16.5% (Langdon & Preble, 2008) การรับรู้การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียนช่วยยับยั้งผลกระทบของการตกเป็นเหยื่อของการกลั่นแกล้งที่มีผลต่อความผูกพันในโรงเรียน (Carney, Liu & Hazler, 2018) จากการศึกษาในออสเตรเลียของ Skues, Cunningham, & Pokharel (2012) พบว่า อิทธิพลของการกลั่นแกล้ง

มีผลต่อความผูกพันของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่ถูกกลั่นแกล้งจะมีความผูกพันกับโรงเรียนในระดับต่ำ การรับรู้การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน การรับรู้การยอมรับความแตกต่าง และ ความผูกพันของนักเรียน เป็นผลของความสัมพันธ์ของมนุษย์ผ่านทฤษฎีทุนทางสังคม ภายใต้เครือข่ายของโรงเรียน ซึ่งการรับรู้การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน การรับรู้การยอมรับความแตกต่างของนักเรียนมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของนักเรียน

ตัวอย่างเช่น การสนับสนุนของครูมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของนักเรียนซึ่งส่งผลต่อความผูกพันของนักเรียน (Klem & Connell, 2004) การสนับสนุนจากเพื่อนและการยอมรับความแตกต่างมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของนักเรียน (Perdue, Manzeske & Estell, 2009) จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งที่มีผลต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษา ดัดแปลงจาก: Carney, Liub & Hazler (2018)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี จำนวน 70,808 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี จำนวน 1,200 คน (ตามเกณฑ์การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างควรมีขนาดตัวอย่างขั้นต่ำ 1,000 หน่วย (Schumacher & Lomax, 2010: p.42) กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี จำนวน 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอพานทอง

อำเภอนันทนบุรี อำเภอบ้านบึง อำเภอนองใหญ่ อำเภอกะจันทร์ อำเภอบ่อทอง อำเภอสัตหีบ อำเภอสรีราชา และอำเภอบางละมุง (ไม่นับรวมอำเภอกะสีซึ่งเนื่องจากว่าไม่มีโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี) ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 ชั้นปีละ 20 คน (จำแนกเพศชาย 10 คน เพศหญิง 10 คน) รวมกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนทั้งสิ้น 10 อำเภอ $\times 6$ ชั้นเรียน $\times 20$ คนต่อชั้นเรียนเท่ากับ 1,200 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบ โดยมีรายละเอียด ได้แก่ สอบถามเกี่ยวกับเพศ

อายุ ระดับการศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ ตอนที่ 2 พฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน ปรับมาจาก Measuring Bullying Victimization, Perpetration, and Bystander Experiences : A Compendium of Assessment Tools ของ Merle, et al. (2011) จำนวน 36 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 ตอนที่ 3 ความผูกพันของพฤติกรรม การกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียน ประถมศึกษา ปรับมาจาก Community and Youth Collaborative Institute School Experience Surveys ของ Butcher, et al. (2016) จำนวน 36 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .96 แบ่งออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ความผูกพันของนักเรียน จำนวน 15 ข้อ ค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 ช่วงที่ 2 การรับรู้การสนับสนุนช่วยเหลือจาก โรงเรียน จำนวน 13 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .91 และช่วงที่ 3 การรับรู้การยอมรับความแตกต่าง จำนวน 8 ข้อ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .85 ข้อคำถามมีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีแจกแบบสอบถามด้วยตนเองโดยการตรวจสอบคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ใน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี จากนั้นอธิบายวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการทำวิจัยเพื่อขอความยินยอมเข้าร่วมวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลและวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ในตัวแบบ เพื่อให้ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ และตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลที่พัฒนาขึ้น โดยวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ด้วยโปรแกรม LISREL

ผลการวิจัย

เพื่อให้การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการทำความเข้าใจเกี่ยวกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีความสะดวกมากขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ และความหมายที่ใช้แทนค่าสถิติ และตัวแปรต่าง ๆ ในการนำเสนอ ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

BULLY หมายถึง พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง

Perpetrating	หมายถึง ผู้กลั่นแกล้ง
Victimization	หมายถึง ผู้ถูกกลั่นแกล้ง
Bystander	หมายถึง ผู้อยู่ใกล้เหตุการณ์
Physical	หมายถึง การกลั่นแกล้งทางด้านร่างกาย
Verbal	หมายถึง การกลั่นแกล้งโดยคำพูด
Relation	หมายถึง การกลั่นแกล้งในเชิงสัมพันธ์ภาพ
Connect	หมายถึง ความผูกพันของนักเรียน (School Connectedness)
SC_fa	หมายถึง ด้านความศรัทธา (faith)
SC_de	หมายถึง ด้านความทุ่มเท (Dedication)
Support	หมายถึง การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน (School Support)
SS_pr	หมายถึง การป้องกัน (prevention)
SS_am	หมายถึง การแก้ไข (amendment)
SS_de	หมายถึง การส่งเสริมพัฒนา (Development)
Diversity	หมายถึง การรับรู้การยอมรับความแตกต่าง (Perception and acceptance of Diversity)
DI_p	หมายถึง การรับรู้ความแตกต่าง (Perception of Diversity)
DI_a	หมายถึง การยอมรับความแตกต่าง (Acceptance of Diversity)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติพื้นฐานพบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 600 คน คิดเป็นร้อยละ 50 และเพศหญิง จำนวน 600 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ระดับการศึกษา แบ่งเป็น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นละ 200 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุของนักเรียนแบ่งเป็น อายุ 7 ปี จำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 15.33 อายุ 8 ปี จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 อายุ 9 ปี จำนวน 195 คน คิดเป็นร้อยละ 16.25 อายุ

10 ปี จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 16.08 อายุ 11 ปี จำนวน 190 คิดเป็นร้อยละ 15.83 อายุ 12 ปี จำนวน 190 คน คิดเป็นร้อยละ 15.83 อายุ มากกว่า 12 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 4.58

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรในการวิจัย

การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรในการวิจัยเป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 10 ตัวแปร จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ส่วนใหญ่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรการกลั่นแกล้ง (BULLY) พบว่า ตัวแปรทุกคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในช่วง .55-.76 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ การกลั่นแกล้งโดยคำพูด และการกลั่นแกล้งในเชิงสัมพันธ์ภาพ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของความผูกพันของนักเรียน (Connect) พบว่า ตัวแปรที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในช่วง .82 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันคือ ความทุ่มเท และความศรัทธา

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของรับรู้การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน (Support) พบว่า ตัวแปรทุกคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในช่วง .73-.79 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด คือ การแก้ไขและการส่งเสริมพัฒนา

ตาราง 1

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้

	SC_fa	SC_de	SS_pr	SS_am	SS_de	DI_p	DI_a	Physical	Verbal	Relation
SC_fa	1.00									
SC_de	0.82**	1.00								
SS_pr	0.68**	0.72**	1.00							
SS_am	0.69**	0.72**	0.79**	1.00						
SS_de	0.71**	0.70**	0.73**	0.79**	1.00					
DI_p	0.69**	0.71**	0.72**	0.79**	0.79**	1.00				
DI_a	0.63**	0.67**	0.67**	0.74**	0.70**	0.81**	1.00			
Physical	-0.03	-0.08**	-0.04	-0.03	-0.06	-0.07*	-0.12**	1.00		
Verbal	-0.03	-0.09**	-0.09**	-0.11**	-0.09**	-0.11**	-0.09**	0.61**	1.00	
Relation	-0.02	-0.10**	-0.09**	-0.10**	-0.09**	-0.09**	-0.08**	0.55**	0.76**	1.00

**p<.01 ,*p<.05

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของการรับรู้และการยอมรับความแตกต่าง (Diversity) พบว่า ตัวแปรทุกคู่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 อยู่ในช่วง .81 โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน คือ การรับรู้ความแตกต่าง และการยอมรับความแตกต่าง

เนื่องจากเมื่อทำการวิเคราะห์โมเดลตามสมมติฐานพบว่าค่าดัชนีทุกค่าผ่านเกณฑ์ คือ $\chi^2 = 29.35$, df =

21, p = .11, GFI = .99, AGFI = .99, CFI = .99, NNFI = .99, RMSEA = .02, RMR = .01, SRMR = .01 แต่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงของพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ส่งผลต่อความผูกพันของนักเรียน และพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง ส่งผลต่อการรับรู้การยอมรับความแตกต่าง และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สร้างโมเดลทางเลือก และทำการวิเคราะห์ ซึ่งพบว่าค่าดัชนีทุกค่าผ่านเกณฑ์คือ $\chi^2 = 30.41$, df = 23, p = .14, GFI

= .99, AGFI = .99, CFI = .99, NNFI = .99, RMSEA = .02, RMR = .01, SRMR = .01 และค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทุกเส้นของโมเดลทางเลือกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 2 และภาพประกอบ

ตาราง 2

ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษา

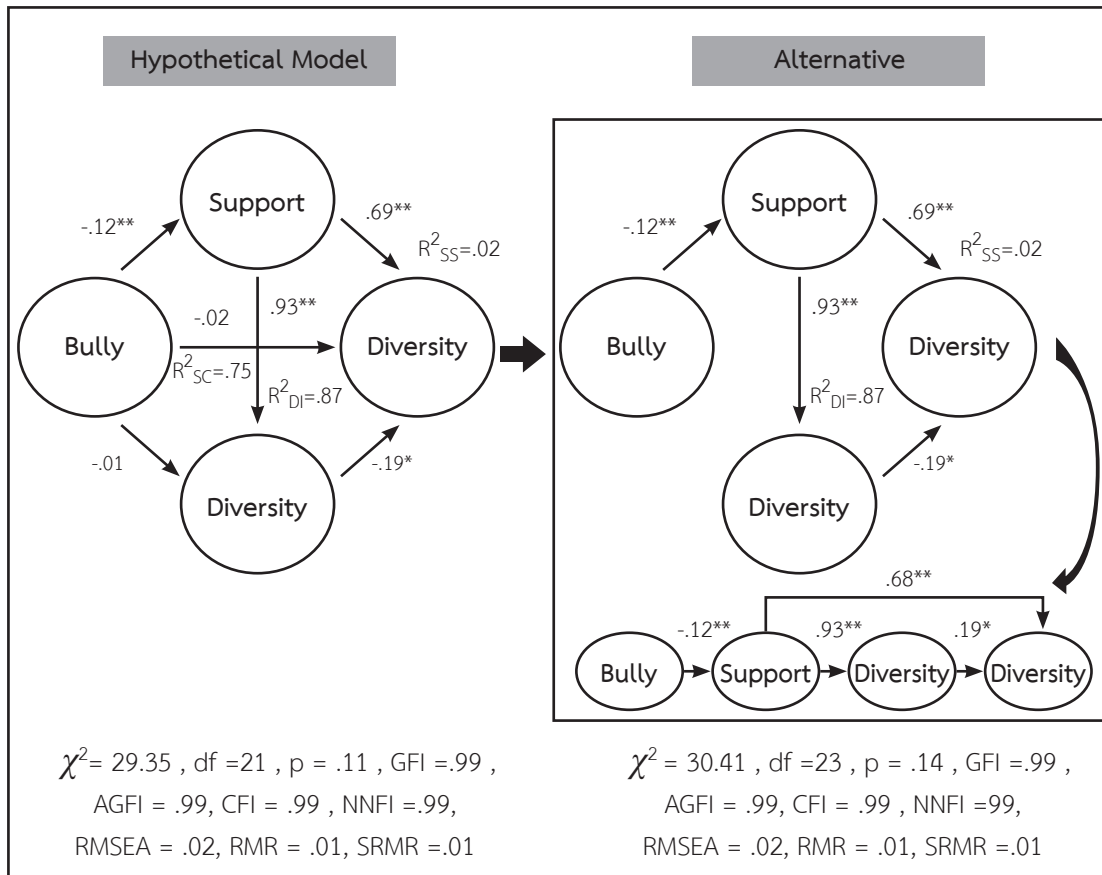
ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล	โมเดลตามสมมติฐาน			โมเดลทางเลือก		
	TE	DE	IE	TE	DE	IE
Bully → Connect		-.90** (.03)	.02 (.02)	-.11** (.03)	-.11** (.03)	-.11** (.03)
Bully → Support		-.12** (.03)	-.12** (.03)	- (.03)	-.12** (.03)	-.12** (.03)
Bully → Diversity		-.12** (.03)	-.01 (.02)	-.11** (.03)	-.12** (.03)	-.12** (.03)
Support → Connect		.69** (.03)	.69** (.03)	- (.03)	.68** (.03)	.68** (.03)
Support → Diversity		.93* (.03)	.93** (.03)	- (.03)	.93** (.03)	.93** (.03)
Diversity → Connect		.19** (.08)	.19** (.08)	- (.08)	.19** (.08)	.19** (.08)
R-SQUARE		SC=.75, SS=.02, DI=.87			SC=.75, SS=.02, DI=.87	

หมายเหตุ 1. * $p < .05$, ** $p < .01$

2. TE = อิทธิพลรวม IE = อิทธิพลทางอ้อม DE = อิทธิพลทางตรง

ภาพประกอบ 2

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนระดับประถมศึกษา

จากตาราง 2 และภาพประกอบ 2 เมื่อพิจารณาโมเดลทางเลือกพบว่าสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาจากค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) เท่ากับ 30.41 ค่าองศาอิสระ (df) เท่ากับ 23 ความน่าจะเป็น (p) เท่ากับ .14 ค่า GFI เท่ากับ .99 ค่า RMSEA เท่ากับ .02 ค่า RMR เท่ากับ .01 ค่า SRMR เท่ากับ .01 ค่า AGFI เท่ากับ .99 ค่า CFI เท่ากับ .99 และค่า NNFI เท่ากับ .99 ซึ่งดัชนีผ่านเกณฑ์ทุกค่าและค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทุกเส้นของโมเดลทางเลือกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และตัวแปรทั้งหมดอธิบายความแปรปรวนของความผูกพันของนักเรียน ได้ร้อยละ 75 เมื่อพิจารณาอิทธิพลรวมของโมเดล พบว่า พฤติกรรมการกลั่นแกล้งมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อความผูกพันของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.11 ส่งผ่านตัวแปรการสนับสนุนช่วยเหลือ

จากโรงเรียนและตัวแปรการรับรู้การยอมรับความแตกต่าง พฤติกรรมการกลั่นแกล้งมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบต่อการสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.12 และ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อการรับรู้การยอมรับความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีขนาดอิทธิพลเท่ากับ -.12 ส่งผ่านตัวแปรการสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียนที่มีต่อความผูกพันของนักเรียนประถมศึกษา พบว่าค่าดัชนีทุกค่าผ่านเกณฑ์ คือ $\chi^2 = 29.3$, $df = 21$, $p = .11$, $GFI = .99$, $AGFI = .99$, $CFI = .99$, $NNFI = .99$, $RMSEA = .02$, $RMR = .01$,

SRMR = .01 แต่ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลทางตรงของ พฤติกรรมการกลั่นแกล้ง (BULLY) ที่ส่งผลต่อความผูกพัน ของนักเรียน (Connect) และพฤติกรรมการกลั่นแกล้ง (BULLY) ที่ส่งผลต่อการรับรู้การยอมรับความแตกต่าง (Diversity) ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ สร้างโมเดลทางเลือก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยพิจารณาได้จากค่า $\chi^2 = 30.41$, $df = 23$, $p = .14$, $GFI = .99$, $AGFI = .99$, $CFI = .99$, $NNFI = .99$, $RMSEA = .02$, $RMR = .01$, $SRMR = .01$ โดยค่า p มากพอที่จะไม่ปฏิเสธสมมติฐานหลัก แสดงว่า ผลการ ทดสอบค่าแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นั่นคือ ยอมรับสมมติฐานที่ว่าโมเดลมีความตรงเชิง โครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีความ กลมกลืน (GFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความกลมกลืน ที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ .99 ดัชนีวัดระดับความ กลมกลืนเปรียบเทียบ (CFI) เท่ากับ .99 ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (NNFI) เท่ากับ .99 ค่ารากของค่าเฉลี่ยกำลังสอง ของส่วนเหลือมาตรฐาน (SRMR) เท่ากับ .01 ค่าความ คลาดเคลื่อนในการประมาณค่าพารามิเตอร์ (RMSEA) เท่ากับ .02 โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์ ทุกค่าตามแนวคิด ของ Skues, et al. (2012)

2. การกลั่นแกล้งมีอิทธิพลทางอ้อมเชิงลบต่อ ความผูกพันของนักเรียน ส่งผ่านตัวแปรการสนับสนุน ช่วยเหลือจากโรงเรียนและตัวแปรการรับรู้การยอมรับ ความแตกต่าง แสดงว่า นักเรียนที่ตกอยู่ในสภาวะการ กลั่นแกล้ง จะส่งผลต่อความผูกพันกับโรงเรียนซึ่งนักเรียน ที่มีความผูกพันกับโรงเรียนต่ำจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วน ในการแสดงพฤติกรรมการกลั่นแกล้งหรือการตกเป็นเหยื่อ มากกว่าผู้ที่มีความผูกพันกับโรงเรียนสูง ในทำนองเดียวกัน พบว่าการกลั่นแกล้งมีผลกระทบต่อการผูกพันของ นักเรียน (Glew, et al., 2005) อิทธิพลของการกลั่นแกล้ง มีผลต่อความผูกพันของนักเรียน ซึ่งผู้ที่ถูกกลั่นแกล้ง จะมีความผูกพันกับโรงเรียนในระดับต่ำ (Skues, et al., 2012) การรับรู้การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน การรับรู้การยอมรับความแตกต่าง และ ความผูกพันของ นักเรียน เป็นผลของความสัมพันธ์ของมนุษย์ผ่านทฤษฎี ทุนทางสังคม ภายในเครือข่ายของโรงเรียน ซึ่งการรับรู้ การสนับสนุนช่วยเหลือจากโรงเรียน การรับรู้การยอมรับ ความแตกต่างมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของนักเรียน เนื่องจากผลกระทบต่อการรับรู้ของนักเรียนเกี่ยวกับ

การยอมรับความแตกต่างในโรงเรียนมีความสัมพันธ์ ระหว่างพฤติกรรมการกลั่นแกล้งกับระดับความเป็นธรรม ในโรงเรียน ซึ่งพฤติกรรมการขอความช่วยเหลือและการ ให้ความช่วยเหลือจากครูที่มีต่อนักเรียนแต่ละคน ส่งผล กระทบต่อความผูกพันของนักเรียนที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ Klem & Connell (2004) ได้ศึกษาความ สัมพันธ์ของการสนับสนุนจากครูที่มีต่อการมีส่วนร่วม และความสำเร็จของนักเรียน พบว่า การสนับสนุนของ ครูมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ของนักเรียนซึ่งส่งผลต่อ ความผูกพันของนักเรียน และสอดคล้องกับ Perdue, et al. (2009) ได้ศึกษาตัวทำนายการมีส่วนร่วมของ โรงเรียน โดยการสำรวจบทบาทของความสัมพันธ์กับ เพื่อนแล้ว พบว่าการสนับสนุนจากเพื่อนและการยอมรับ ความแตกต่างมีความสัมพันธ์กับความผูกพันของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 นักเรียนที่มีความผูกพันกับโรงเรียนต่ำ จะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนในการแสดงพฤติกรรมการ กลั่นแกล้งหรือการตกเป็นเหยื่อมากกว่าผู้ที่มีความผูกพัน กับโรงเรียนสูง และความผูกพันของนักเรียนเป็นส่วนหนึ่ง ของการใส่ใจที่จะมาโรงเรียน ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมี การป้องกันไม่ให้เกิดพฤติกรรมการกลั่นแกล้งขึ้นหรือ เกิดน้อยที่สุด

1.2 การสนับสนุนของครูมีความสัมพันธ์กับ การรับรู้ของนักเรียนซึ่งส่งผลต่อความผูกพันของนักเรียน ดังนั้นเพื่อไม่ให้นักเรียนรู้สึกไม่โดดเดี่ยวและทำให้นักเรียน สามารถที่จะใช้ชีวิตอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข ครูควรให้การช่วยเหลือนักเรียนอย่างทั่วถึงจึงเป็นสิ่งที่ จำเป็นที่โรงเรียนจะต้องปฏิบัติ

1.3 ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถนำ ข้อค้นพบและแนวทางที่ได้ไปใช้ในการเฝ้าระวังพฤติกรร มการกลั่นแกล้งเพื่อไม่ให้เกิดขึ้นกับเด็กนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการกลั่นแกล้งในโรงเรียน เช่น ฐานะทาง เศรษฐกิจ กลุ่มเพื่อน หรือสภาพแวดล้อม รวมทั้ง การอบรมเลี้ยงดูในสถานะที่ต่างกัน

2.2 ควรมีการศึกษากับนักเรียนกลุ่มอื่น ๆ เช่น พฤติกรรมการกลั่นแกล้งของนักเรียนในช่วงอายุ 13-15 ปี

References

- Butcher, D.A., Anthony, J.A., Aidyn, I., Annahita, B. & Lauren, P. (2016). *Community and youth collaborative institute school experience surveys*. The ohio state university.
- Carney, J.V., Liu, Y., & Kazler, R.J. (2018). A path analysis on school bullying and critical school environment variables: A social capital perspective. *Children and youth services review*, 93, 231–239.
- Department of Mental health. (2018). *Thailand No. 2 "child bullying in school" found 600,000 victims per year*. <https://www.dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27485>. [in Thai]
- Glew, G.M., Fan, M., Katon, W., Rivara, F.P., & Kernic, M.A., (2005). Bullying, psychosocial adjustment, and academic performance in elementary school. *American medical association*, 159(11), 1026-1031.
- Klem, A. M., & Connell, J.P. (2004). Relationships matter: Linking teacher support to student engagent and achievement. *Journal of school health*, 74(7), 262-273.
- Kongsanoh, S. (2018). *Bullying problems in educational institutions*. Academic services division 3. National assembly library of thailand. [in Thai]
- Langan P. (2011). *Bullying in Schools: What you need to know*. New Jersey: Townsend Press Inc.
- Langdon, S. W., & Preble, W. (2008). The relationship between levels of perceived respect and bullying in 5th through 12th graders. *Adolescence*, 43(171), 485-503.
- Merle, E., Kathleen ,C., & Alana ,M. (2011). *Centers for disease control and prevention national center for Injury prevention and control division of violence prevention*.
- Niamesi, A. (2020). *Bully behavior of thai children ranked 2nd in the world*. <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/861433>. [in Thai]
- Offord, D. R., Bennett, K. j., (1994). Conduct disorder: Long-term outcomes and intervention effectiveness. *Journal of the american academy of child and adolescent psychaiatry*, 33(8), 1069-1078.
- Perdue, H., Manzeske, P., & Estell, B. (2009). *Early predictors of school engagement: Exploring the role of peer relationships*.
- PostToday. (2019). *Stop bullying end the violence in society*. <https://www.posttoday.com/life/work-life-balance/603557>. [in Thai]
- Schumacker, R. E. & Lomax, R. G., (2010). *A beginner's guide to structural equation modeling*. (3rd ed.). New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.
- Skues, J.L., Cunningham, E.G., & Pokharel, T. (2012). The Influence of bullying behaviours on sense of school connectedness, motivation and self-Esteem. *Journal of psychologists and counsellors in schools*, 15(1), 17-26..
- Thairathonline. (2017). *Ten provinces ranked as family violence aggressive make to adjust attitude*. <https://www.thairath.co.th/news/society/1125304>. [in Thai]